

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО
КАФЕДРА
ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ТА СУСПІЛЬНИХ
ДИСЦИПЛІН

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач
Контакти

магістр
01 Освіта/Педагогіка
011 Освітні, педагогічні науки
Педагогіка вищої школи
3

вибірковий
згідно з розкладом
українська
понеділок 13.00–14.20; вівторок
13.00–14.20 (114 кабінет).
Янченко Тамара Василівна
E-mail: tamyanchenko@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Університетська освіта: історія та сучасність» полягає у засвоєнні знань щодо провідних засад розвитку університетської освіти у контексті сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті та Болонської декларації, а також у формуванні здатності до використання відповідних знань у процесі підготовки майбутніх фахівців у вищій школі.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування у студентів системи знань щодо сутності та соціального значення вищої освіти;
- формувати у студентів уміння аналізу історико-педагогічного досвіду розвитку університетської освіти;
- окреслення сучасних напрямів розвитку вищої школи в Україні та у світі;
- сприяння засвоєнню студентами основних термінів і понять, що стосуються сучасної вищої освіти;
- формування компетентності щодо організації освітнього процесу у закладі вищої освіти з урахуванням світових освітніх тенденцій.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Історико-педагогічні засади розвитку університетської освіти.
2. Сучасні тенденції розвитку університетської освіти в Україні та світі.

ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ І ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Шифр згідно ОПШ	Компетентності
ЗК1	Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу і синтезу
ЗК2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК6	Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми
СК2	Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки
СК4	Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті
СК7	Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань
СК8	Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах, здатність
СК10	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Денна форма						Заочна форма					
	усього	включно з					усього	включно з				
		л	пр	лаб	інд	срс		л	пр	лаб	інд	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Історико-педагогічні засади розвитку університетської освіти												
Тема 1. Становлення вищої освіти у стародавньому світі	4	2	-	-	-	2	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Розвиток університетської освіти у Західній Європі в період Середньовіччя	8	2	-	-	-	6	6	2	-	-	-	4
Тема 3. Особливості розвитку університетської освіти у США та Західній Європі у XIX – XX ст.	6	2	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 4. Історія вищої освіти в Україні	10	-	4	-	-	6	10	-	2	-	-	8
Тема 5. Історія Національного університету «Чернігівський	16	2	-	-	-	14	18	2	-	-	-	16

колегіум» імені Т. Г. Шевченка												
Разом за змістовим модулем 1	44	8	4	-	-	32	46	4	2	-	-	40
Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції розвитку університетської освіти в Україні та світі												
Тема 6. Університетська освіта у контексті Болонського процесу	18	2	4	-	-	12	16		4	-	-	12
Тема 7. Актуальні проблеми сучасної вищої освіти в Україні	10	2	4	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 8. Провідні тенденції розвитку вищої освіти в Україні: сучасні виклики та перспективи	6	2	-	-	-	4	6	2	-	-	-	4
Тема 9. Формальна, неформальна та інформальна освіта	6	-	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 10. Аналіз сучасного стану вищої освіти в Україні	6	-	2	-	-	4	8	-	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	46	6	12	-	-	28	44	4	6	-	-	34
Усього годин	90	14	16	-	-	60	90	8	8	-	-	74

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія вищої освіти в Україні	4
2	Болонська декларація	4
3	Реалізація концептуальних засад Болонського процесу в Україні	4
4	Формальна, неформальна та інформальна освіта	2
5	Аналіз сучасного стану вищої освіти в Україні	2
Усього годин практичних занять		16

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Нагаєв В.М. Університетська освіта: навчальний посібник. Харків: Щедра садиба плюс, 2015. 218с.
2. Педагогіка вищої школи : підручник / за ред. В. Г. Кременя. Київ : Педагогічна думка, 2009. 256 с.
3. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. Одеса : ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2002. 344 с.
4. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посібник / за ред. В. Г. Кременя. Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2004. 384 с.
5. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 383 с.
6. Аніловська Г.Я. Університетська освіта : навч. посібник. Львів: Магнолія-2006, 2014. 370 с.
7. Дубасенюк О.А., Вознюк О. В. Концептуальні підходи до професійно-педагогічної підготовки сучасного педагога. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 114 с.
8. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Київ : Знання, 2005. 486 с.
9. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 470 с.
10. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / за ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2007. 495 с.
11. Фіцула М. Педагогіка вищої школи : навч. посібник. 2-ге вид., доп. Київ : Академвидав, 2010. 456 с.
12. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник. Рівне : Овід, 2012. 352 с.
13. Університетська освіта: конспект лекцій / укладачі: О.Ф.Грищенко, Л.Ю.Сагер. Суми : Сумський державний університет, 2016. 80 с.
14. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Університетська освіта» / укл. Пустовіт М.В. Кіровоград:КНТУ, 2013. 87 с.
15. Антонюк Л.Л. Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні. Київ: Видавництво КНЕУ, 2014. 352 с. URL: [kneu.edu.ua > get_fil.pdf](http://kneu.edu.ua/get_fil.pdf).
16. Болонська декларація. URL: <https://studfile.net/preview/4531622/page:14/>
17. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п/paran12#n12>

Допоміжна література:

1. Алексєєнко Т. А. Управління якістю підготовки фахівців в університеті в контексті Болонського процесу. *Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук. праць*. Київ: АПН України, 2004. Вип. 1. С. 7–18.
2. Травкіна О.І Чернігівський колегіум (XVIII ст.). Український історичний журнал. 2000. № 5. С. 68–78. URL: <http://history.org.ua/JournALL/journal/2000/5/7.pdf>
3. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності : навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
4. Жилиєв І. Б., Ковтунець В.В., Сьомкін М.В. Вища освіта України: стан та проблеми. К.: Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України, Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, 2015. 96 с.
5. Руснак І. С. Педагогіка і психологія вищої школи : навч.-метод. посібн. Чернівецький національний ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці : Букрек, 2009. 176 с.
6. Педагогіка вищої школи : словник-довідник / укл. О. О. Фунтікова. Запоріжжя : ГУ ЗІДМУ, 2007. 404 с.
7. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. Київ : НПУ, 2000. 210 с.
8. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити : монографія. Харків : НТУ “ХПІ”, 2004. 144 с.
9. Годованюк Т.Л. Індивідуальне навчання у вищій школі: монографія. Київ: НПУ імені Драгоманова, 2010. 160 с.

10. Кремень В. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. Київ: Грамота, 2005. 448 с.

11. Боровик М., Боровик А. Чернігівський державний педагогічний інститут в системі підготовки педагогічних кадрів (1954–1998 рр.). Київ: Видавництво «Людмила», 2019. 272 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бабин І. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти на період до 2020 р. URL : <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/238-strategija-ta-suchasni-tendencijirozvitku-universitetskoji-osviti-ukrajini-v-konteksti-jevropejskogo-prostoru-vishhojiosviti-na-period-do-2020-r-.html>

2. Болонський процес в Україні. URL : <http://www.osvita.org.ua/bologna/>

3. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-184>. Галус О. М. Індивідуалізація навчання в контексті адаптації студентів до пізнавальної діяльності у педагогічному ВНЗ. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/7701/97/>

4. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І.В. Артёмов, І.П. Студеняк, Й.Й. Головач. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 360 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9701>

5. Європейський простір вищої освіти. URL: <http://www.tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces/ogljad.html>

6. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти. URL : www.mon.gov.ua/education/higher/bolpr/strateg.doc

7. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf>.

8. Положення про організацію освітнього процесу (Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка). URL : <https://drive.google.com/file/d/1YcPKtKwFX1UWYEIGTK21Y3TBM9-sqh7G/view>

9. Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти (Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка). URL : <https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwlMe84tMAkRg/view>

10. Стратегія розвитку Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка на 2016–2020 роки. URL : https://drive.google.com/file/d/0ByJ_WEFXldX_Wjc2aFFsZ09idW8/view

11. Статут Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка. URL : https://drive.google.com/file/d/1oA5aM7ijvQqUCXCH8ighNqyKWQY_v97W/view

12. SWOT-аналіз національної системи вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/SWOT.stsenariyi-23.02.22.pdf> .

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи (проекти, презентації, есе, реферати, тести тощо), які виконуються із порушенням встановлених викладачем термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимально можливої кількості балів за даний вид діяльності). Перескладання пропущених занять або завдань самостійної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, працевлаштування тощо). Відвідування аудиторних занять є бажаним. Теми пропущених занять студент опрацьовує самостійно.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (2019 р.; Інтернет-ресурс: <https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwlMe84tMAkRg/view>).

У процесі навчання забороняються академічний плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування (при написанні контрольної роботи та складанні іспиту), хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад педагогіки, дидактики, методики викладання історії тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії, активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, не запізнюватися на заняття (виняток можуть становити запізнення з поважних причин), дотримуватися правил суспільної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконувати завдання, визначені для практичних занять і самостійної роботи;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Виконання самостійної роботи	10	3	30
Усна відповідь на практичному занятті	8	5	40
Підсумковий тест	1	15	15
Творча робота	1	15	15
Усього:			100